

Kapitel 5

Omfattningen av vuxnas lärande



Den framtida omfattningen av vuxnas lärande

Bakgrund

Omfattningen av vuxnas lärande beror av flera faktorer. Arbetsmarknadens krav eller förväntade krav på utbildning torde ha stor betydelse för individernas efterfrågan på utbildning. Den enskildes önskemål om egen utveckling oavsett yrkeslivets krav påverkar också studiedeltagandet. Utbildning används dessutom som ett instrument för att anpassa anställda eller arbetslösa till arbetslivets förändrade krav. I grund och botten är det dock ekonomiska och politiska faktorer som avgör utbildningens omfattning.

Andelen som studerar varierar med kön, ålder och utbildningsbakgrund. Det gäller totalt men också inom olika nivåer och utbildningsformer. Studiedeltagandet är naturligen högst i de lägre åldrarna, före steget ut på arbetsmarknaden. Förändringar i ungdomskullarnas storlek ger därför snabbt effekt på efterfrågan på högskoleutbildning från unga vuxna. Andra faktorer av betydelse för studiedeltagandet är nationell och social bakgrund. T.ex. är studiedeltagandet högre inom kommunal vuxenutbildning bland personer med utländsk bakgrund än bland personer med svensk bakgrund. Inom högskoleutbildningen är förhållandet det omvända – personer med utländsk bakgrund studerar i lägre grad inom högskolan än personer med svensk bakgrund. Unga vuxna vars föräldrar har en eftergymnasial utbildning studerar i högre grad på högskolenivå än unga vuxna vars föräldrar har en lägre utbildning.

Förutsättningar

I detta avsnitt redovisas beräkningar av den framtida omfattningen av vuxnas deltagande i formellt och icke-formellt lärande. Beräkningarna baseras på en framskrivning av befolkningens utbildningsstruktur samt

Befolkningens framtida utbildningsstruktur är hämtad från de beräkningar som redovisas i *Trender och prognoser 2002* (SCB). Beräkningarna baseras på 2001 års befolkningsprognos och ett i princip oförändrat utbildningssystem. Uppgifterna om studiedeltagande per skolform, kön, ålder och utbildningsbakgrund är hämtade från registret. Befolkningens studiedeltagande samt från de särskilda undersökningarna om personalutbildning.

antaganden om studiedeltagandet för män och kvinnor per ålders- och utbildningsgrupp. Andelen som i framtiden kommer att befinna sig i studier antas vara densamma som år 2001. (För personalutbildning samt studieförbund har dock år 2002 använts som utgångspunkt.) Förändringar av antalet studerande kommer därmed att vara en följd av förändringar i befolkningens sammansättning avseende ålder, utbildning och kön samt av dess totala storlek. I beräkningarna tas således ingen hänsyn till ekonomiska, politiska eller arbetsmarknadsmässiga faktorer med undantag för beslutade förändringar avseende kunskapslyftet. Förändringar avseende nationell och social bakgrund har heller inte beaktats, med undantag för omfattningen av svenska för invandrare (sfi).

Undantag från grundförutsättningarna

Under senare år har övergången till *högskola* under de närmaste åren efter avslutad gymnasieskola ökat. Det innebär att antagandet att studerandefrekvenserna kommer att kvarstå på 2001 års nivå inte är rimligt för högskolans del, åtminstone inte för de närmaste åren. Studerandefrekvenserna i de lägre åldrarna kan väntas öka till följd av att andelen som påbörjat studier ökat från år till år. Därför har en alternativ beräkningsmetod använts, vilken utgår från antalet nybörjare och deras deltagande i högskolestudier. Antalet studerande i grundläggande högskoleutbildning har därvid beräknats som en funktion av antalet nybörjare under en följd av år.

Omfattningen av *kommunal vuxenutbildning* har antagits minska till följd av att den särskilda satsningen på vuxenutbildning – Kunskapslyftet – upphört. Även fortsättningsvis kommer dock särskilda statliga medel att utgå vid sidan av kommunernas satsning på vuxenutbildning. Detta särskilda statsbidrag motsvarar cirka 46 500 platser inom kommunal vuxenutbildning.

Folkhögskolans del av kunskapslyftet minskas också. Tidigare utgick statsbidrag till som mest cirka 10 000 platser. I fortsättningen beräknas särskilt statsbidrag för 7 000 platser. I jämförelse med år 2001 har antalet helårstudenter inom denna särskilda utbildningssatsning antagits bli knappt 2 000 färre.

Antalet helårss studerande inom *kvalificerad yrkesutbildning (ky)* har antagits komma att motsvara det antal platser som utbildningen enligt riksdagsbeslut ska omfatta fr. o. m. år 2002. Antalet platser har ännu inte kunnat utnyttjas till fullo (se tabell).

Omfattningen av *svenska för invandrare (sfi)* har beräknats som en funktion av invandringens storlek. Som underlag har 2003 års befolkningsprognos från scb använts.

Det framtida deltagandet i studiecirkel inom *studieförbunden* har beräknats enbart utifrån befolkningens fördelning på kön och ålder. Uppgifter om deltagarnas köns- och åldersfördelning år 2002 har använts som underlag för antagandet om studerandefrekvenser.

Den framtida omfattningen av *arbetsmarknadsutbildningen* torde främst ha samband med arbetslöshetens utveckling. Någon beräkning av deltagandet utifrån kön, ålder och utbildningsbakgrund har därför inte gjorts, utan antalet deltagare har antagits förbli på nuvarande mark.

Hur omfattande är vuxnas lärande idag?

Omfattningen av vuxnas lärande kan beskrivas på många olika sätt, t.ex. som antalet deltagare relaterat till den vuxna befolkningen eller som utbildningsvolym uttryckt i ekonomiska termer. I detta avsnitt kommer de vuxnas studiedeltagande idag och i framtiden att redovisas i form av antal helårss studerande.

Utgångspunkten för beräkningen av det framtida studiedeltagandet är som tidigare nämnts år 2001 med något undantag. Uppgifter om helårss studerande finns dock i många fall även för år 2002. Det totala antalet helårss studerande rör sig båda åren kring 790 000. Det motsvarar cirka 13 procent av befolkningen i åldern 20–74 år. Antalet personer som under ett år någon gång deltar i utbildning är dock betydligt större. År 2001 hade sålunda drygt 3,5 miljoner personer i åldern 20–74 år deltagit i någon form av lärande (jfr kapitel 4). Skillnaden mellan antalet deltagare och antalet helårss studerande kan framförallt hänföras till personalutbildning och studieförbund.

Helårss studerande

För att få någorlunda jämförbarhet mellan olika utbildningsformer avseende utbildningsvolym redovisas i detta avsnitt studiedeltagandet uttryckt i antal helårss studerande. En helårss studerande definieras som en person som studerar på heltid under ett helt år. Personer som studerar på deltid eller/och kortare tid än ett helt år räknas om till helårss studerande. T.ex. motsvarar två personer som studerar på halvtid under ett helt år en helårss studerande. För definition av helårss studerande inom olika utbildningsformer, se särskild faktaruta i detta avsnitt.

Antalet helårss studerande är koncentrerat till några få utbildningsformer. År 2002 återfanns mer än en tredjedel inom universitet och högskolor. De andra stora utbildningsformerna var kommunal vuxenutbildning (18 procent av antalet helårss studerande), studieförbund (16 procent) och personalutbildning (12 procent).

Mellan åren 2001 och 2002 har antalet helårss studerande minskat inom främst kommunal vuxenutbildning, men även inom personalutbildning och folkhögskola. Minskningen inom personalutbildning beror dock nästan helt på en definitionsändring (mer om detta längre fram). Inom universitet och högskola samt svenska för invandrare har antalet helårss studerande däremot ökat. Procentuellt sett var ökningen inom svenska för invandrare störst, 15 procent (2 500 fler helårss studerande). Inom grundläggande högskoleutbildning (exkl. uppdrag) ökade antalet helårss studerande med totalt drygt 19 000 (7 procent).

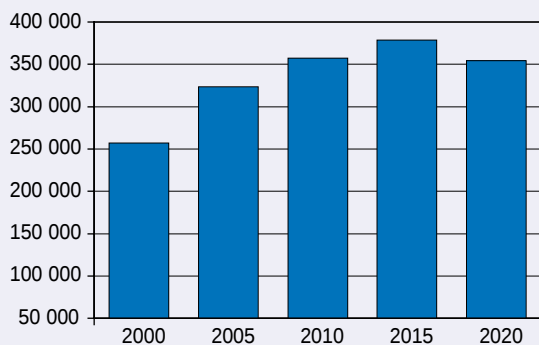
Ökat antal studerande inom högskola – minskat inom kommunal vuxenutbildning

Enligt beräkningarna kommer det totala antalet helårss studerande att öka med närmare 90 000 fram till år 2015, från cirka 790 000 år 2001 till 878 000.

Ökningen kan framförallt hänföras till *grundläggande högskoleutbildning*, vilken beräknas öka från 268 000 till 379 000

helårss studerande. Beräkningen baseras bland annat på förutsättningen att andelen som påbörjar högskolestudier kommer att vara densamma som under läsåret 2002/03 per kön och ålder¹. Observera att hänsyn inte tagits till huruvida det kommer att vara möjligt att finansiera en sådan kraftig expansion av högskolan. En beräkning som istället utgår från att studerandefrekvensen (andelen som befinner sig i studier av män respektive kvinnor per ålders- och

Beräknat antal helårss studerande i grundläggande högskoleutbildning 2000–2020



1. Nybörjarfrekvenserna för läsåret 2002/03 är skattade utifrån uppgifter för hösten 2002 och innehåller därför ett visst mått av osäkerhet. Med samma beräkningsmetod, men med 2001/02 års nybörjarfrekvenser blir antalet helårss studerande lägre, år 2015 nära 17 000 lägre d.v.s. totalt 362 000.

utbildningsgrupp) kommer att bestå på 2001 års nivå ger endast cirka 320 000 helårstuderande år 2015.

Antalet studerande inom *forskarutbildning* beräknas också öka, vilket är en följd av att en stigande andel av befolkningen i aktuella åldrar kommer att ha en grundläggande högskoleutbildning. Till år 2020 beräknas antalet forskarstuderande ha ökat med cirka 50 procent jämfört med år 2001.

Kunskapslyftet som särskilt projekt upphörde vid årsskiftet 2002/03. De nya förutsättningarna för finansiering har antagits medföra att omfattningen av *gymnasial vuxenutbildning* kommer att minska till cirka 80 000 helårstuderande. Om studerandefrekvenserna skulle kunna kvarstå på 2001 års nivå skulle man istället få närmare 130 000 helårstuderande år 2010.

Antalet personer som studerar inom *svenska för invandrare* har beräknats öka till följd av att invandringen väntas öka. Under de fem sista åren på 90-talet uppgick invandringen till i genomsnitt 46 000 per år. Därefter har invandringen ökat till drygt 64 000 år 2002. Om ytterligare några år antas den uppgå till drygt 70 000. Antalet helårstuderande inom sfi har antagits motsvara 35 procent av invandringens storlek (med viss fördröjning). Det motsvarar ungefär genomsnittet för åren 1996–2002.

Undervisningen i svenska för invandrare har varit föremål för utredning och i betänkandet *Vidare vägar och vägen vidare – svenska som andraspråk för samhälls- och arbetsliv* (sou 2003:77) föreslås en ny organisation av utbildningen. Detta kan innebära att sfi upphör som särskild skolform och istället inordnas under andra skolformer.

Även antalet som studerar inom *studieförbunden* beräknas öka. Huvuddelen av ökningen faller på åldersgruppen 66–74 år. Så mycket som 20 procent av deltagarna år 2002 var över 65 år¹. Det totala antalet i befolkningen i denna ålder ökar kraftigt fram till år 2020.

Antalet helårstuderande inom *personalutbildning* beräknas inte förändras nämnvärt i förhållande till år 2002. Minskningen mellan 2001 och 2002 förklaras nästan helt och hållet av en ny definition av begreppet

1. I dessa beräkningar har dock endast 60 procent av deltagarna över 65 år medtagits, eftersom resterande 40 procent, utifrån en särskild undersökning av studiecirkeldeltagarna år 2000, antagits vara äldre än 74 år.

utbildningsdag. Med den äldre definitionen blir antalet helårss studerande år 2002 cirka 107 000 istället för 96 000. Beräkningen av den framtida omfattningen baseras dock på den nya definitionen. En del av personalutbildningen är förlagd till universitet och högskolor, kommunal vuxenutbildning och studieförbund. Merparten av denna del, som år 2002 beräknas ha motsvarat 16 000 helårss studerande, ingår sannolikt i uppgifterna för dessa skolformer. Därför har personalutbildningen i dessa beräkningar reducerats för dessa deltagare. De ingår alltså inte i de här redovisade uppgifterna över personalutbildning.

Även inom arbetsmarknadsutbildningen är antalet helårss studerande högre än vad uppgifterna i tabellen visar. En relativt stor del av denna utbildning sker inom det reguljära utbildningsväsendet. För att undvika dubbelredovisning har arbetsmarknadsutbildningen reducerats för dem som samtidigt (under samma halvår) studerat inom någon annan utbildningsform.

Distansundervisning kan ge fler studerande

Distansundervisning har förekommit under lång tid både på gymnasial nivå och högskolenivå. Genom internets tillkomst har förutsättningarna för att bedriva studier på distans förbättrats. Den nya myndigheten Nationellt centrum för livslångt lärande, cfl, som bildades i januari 2001, har som uppgift att utveckla det flexibla lärandet för vuxna och ge ett samlat stöd till både kommuner och folkbildning i deras arbete med distansundervisning. Samma år bildades Myndigheten för Sveriges nätuniversitet som samordnar utbudet av it-baserade kurser som erbjuds av universitet och högskolor. En betydelsefull faktor för utvecklingen av distansutbildningen är de kommunala lärcentra som redan finns i många kommuner och som fortsätter att etableras runt om i landet.

Distansundervisning underlättar för individen att kombinera arbete och studier. Allteftersom denna studieform blir mer känd och utbildningsutbudet ökar kan därför efterfrågan på utbildning komma att öka.

Reservationer rörande beräkningarna för grundläggande högskoleutbildning

Antalet registrerade i högskolan har ökat kraftigt, särskilt under de två senaste åren. Hösten 2002 var 328 800 personer registrerade i grundläggande högskoleutbildning vilket var 43 600 fler än hösten 2000. En stor del av denna ökning utgörs av personer som studerar på distans. Genom Nätuniversitetets tillkomst under år 2002 har både utbud och antal studerande ökat kraftigt. Sålunda ökade antalet studerande i distansundervisning med cirka 12 000 mellan hösten 2001 och hösten 2002.

Ökningen av antalet högskolenybjörjare under senare år förklarar också en del av det ökade antalet registrerade i högskolan. Ytterligare förklaringar måste dock sökas till de kraftiga förändringarna. Studietiden fram till examen har förlängts bl.a. genom införandet av magisterexamen. Men det har också blivit vanligare med högskolestudier bland dem som redan har en högskoleexamen. Mellan läsåren 1999/2000 och 2001/02 ökade sålunda antalet studerande med en högskoleexamen från cirka 45 000 till cirka 56 000. Det kärvare arbetsmarknadsläget under de senaste åren kan ha bidragit till denna ökning. En större efterfrågan från arbetsmarknaden skulle därför kunna medföra att antalet högskolestuderande, som redan har en examen, minskar.

Det antal helårsstuderande i grundläggande högskoleutbildning som redovisas i tabellen baseras på antaganden om antal nybjörjare och deras närvaro (registrering) i högskolan. Antagandena har anpassats för att stämma in på situationen hösten 2002. Ett bättre arbetsmarknadsläge skulle därför kunna innebära att antalet studerande i högskolan blir mindre än beräknat. Å andra sidan kan den ökade tillgängligheten till högskolestudier som Nätuniversitetet ger leda till en fortsatt ökning av antalet som börjar studera eller som återvänder till högskolestudier.

Beräknat antal helårsstuderande 2001–2020 netto¹Reduktion för personer yngre än 20 år har här gjorts enbart för studieförbund och personalutbildning²

Utbildningsform	Prognos					
	2001	2002	2005	2010	2015	2020
Folkhögskola						
Långa kurser	27 200	26 200	25 200	26 900	26 500	25 400
Korta kurser	3 400	3 300	3 400	3 400	3 400	3 400
Kommunal vuxenutbildning						
Grundläggande	23 500	26 400	23 000	23 300	23 600	23 300
Gymnasial ³	124 400	109 900	80 000	80 000	80 000	80 000
Påbyggnads	6 400	6 400	6 500	6 900	6 800	6 300
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda						
elever hösttermin	4 400	4 500	4 500	4 500	4 500	4 500
Svenska för invandrare	16 900	19 400	22 500	24 700	24 900	24 900
Kvalificerad yrkesutbildning	10 200	10 600	12 500	12 500	12 500	12 500
Universitet och högskola						
Basår	2 900	2 700	2 900	3 300	3 100	2 800
Grundutbildning	268 100	287 200	323 300	357 200	379 000	354 200
Grundutbildning, uppdrag	4 800	6 000	6 000	6 000	6 000	6 000
Forskarutbildning	13 100	13 900 ⁴	15 600	17 600	18 700	19 400
Utlandsstuderande	15 200	15 200 ⁴	15 300	16 900	17 400	15 300
Arbetsmarknadsutbildning	25 600	25 600 ⁴	25 600	25 600	25 600	25 600
Personalutbildning, 20–64 år	108 400 ⁵	96 000	97 400	99 400	100 300	100 000
Studieförbund, 20–74 år⁶	124 800	124 800	126 000	129 900	133 000	131 300
Övriga m.studiemedel	11 200	11 200 ⁴	11 300	11 900	12 500	12 300
Totalt	790 500	789 300	801 100	850 000	877 700	847 200

Källa: Trender och prognoser 2002, SCB

1. En del av arbetsmarknadsutbildningen och personalutbildningen är förlagd till det reguljära utbildningsväsendet och ingår under t.ex. kommunal vuxenutbildning och universitet och högskolor. Därför har antalet helårsstuderande inom arbetsmarknadsutbildning och personalutbildning reducerats i motsvarande grad (skattning). I uppgifterna för folkhögskola ingår inte uppdragsutbildning. Sådan utbildning antas ingå under kommunal vuxenutbildning, arbetsmarknadsutbildning och personalutbildning.

2. Uppgifter om antalet helårsstuderande per ålder har inte tagits fram för övriga utbildningsformer. Om man utgår ifrån att andelen yngre än 20 år är densamma för helårsstuderande som för studiedeltagare, så kan antalet helårsstuderande yngre än 20 år uppskattas till närmare 11 000 år 2001. Därav faller cirka 4 800 på högskoleutbildning (varav drygt 4 500 på grundutbildning), sammanlagt 3 400 på kommunal vuxenutbildning, 1 600 på folkhögskolor och 800 på utlandsstuderande.

3. Här ingår även gymnasial utbildning vid centrum för livslångt lärande.

4. Beräknad uppgift enligt samma metod som för prognosåren.

5. Denna uppgift är inte helt jämförbar med uppgifterna fr.o.m. 2002, beroende på att en ny definition på utbildningsdag infördes 2002. Se texten.

6. År 2002 var antalet cirkeldeltagare lägre än 2001, men antalet studietimmar per cirkel högre. Det totala antalet helårsstuderande var därför lika stort båda åren. Avgränsningen av gruppen 20–74 år är delvis skattad år 2002. Andelen 20–74 år har antagits vara densamma år 2001 som år 2002.

Helårsstuderande

Uppgifterna i tabellen avser kalenderår. Antalet helårsstuderande i utgångsläget har beräknats enligt nedan. Det framtida antalet helårsstuderande har därefter erhållits genom att applicera den beräknade utvecklingen av antalet studiedeltagare på antalet helårsstuderande år 2001 (i ett par fall istället år 2002).

Folkhögskola: Antalet deltagarveckor dividerat med 34. (Ett normalt läsår antas omfatta 34 veckor.)

Kommunal vuxenutbildning: *Grundläggande vuxenutbildning:* Antalet undervisningstimmar om 60 minuter dividerat med 540. Det motsvarar 36 veckor om 15 stycken 60-minuterslektioner per vecka. För *gymnasial vuxenutbildning* används olika mått för helårsstuderande i olika sammanhang. Här har uppgifter om gymnasiepoäng använts. 800 poäng motsvarar en helårsstuderande. Uppgifterna har hämtats från Skolverkets rapporter om Kunskapslyftet, vilka även omfattar annan gymnasial vuxenutbildning. För *påbyggnadsutbildning* antas antalet helårsstuderande vara lika med genomsnittet av antalet elever på våren och antalet elever på hösten.

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda: Antalet elever på höstterminen.

Svenska för invandrare: Antalet elevtimmar dividerat med 425.

Kvalificerad yrkesutbildning, utlandsstuderande samt "övriga med studiemedel": Genomsnittet av antalet elever på våren och antalet elever på hösten.

Universitet och högskolor: *Basår och grundutbildning:* Det sammanlagda antalet registrerade kurspoäng, för vilka de studerande registrerats under året, dividerat med 40. Ett poäng antas motsvara en veckas heltidsstudier. *Forskarutbildning:* Antalet studerande dividerat med genomsnittlig aktivitetsgrad.

Arbetsmarknadsutbildning: Studietidens längd i dagar (lördagar, söndagar och helgdagar ingår) dividerat med 280. Det motsvarar 40 veckor.

Personalutbildning: Antalet studiedagar (lördagar, söndagar och helgdagar ingår inte) dividerat med 200. Det motsvarar 40 veckor.

Studieförbund: Antalet studietimmar (45-minuters) omräknat till 60-minuterstimmar per cirkel multiplicerat med antalet deltagare per cirkel och därefter dividerat med 540. Det motsvarar det mått som används för grundläggande vuxenutbildning.

Kostnader för vuxnas lärande

Total kostnad

I detta avsnitt behandlas kostnader för vuxnas lärande. Redovisningen sker efter utbildningsform och uppdelat på olika kostnadsslag.

Den sammantagna kostnaden för de utbildningsformer som här avser formell utbildning uppgick år 2002 till 68 miljarder kronor, varav kostnaderna för studiestöd utgjorde drygt 10 miljarder kronor. Universitet och högskolor svarade för knappt 70 procent av kostnaderna, kommunal vuxenutbildning för 15 procent och folkhögskolorna för 6 procent.

Kostnaden för den informella utbildning som redovisas i boken finns bara för år 2001 och uppgick då till drygt 80 miljarder kronor. Huvuddelen av detta belopp avser kostnaderna för personalutbildning. Knappt hälften av personalutbildningskostnaderna utgörs av arbetskostnader

vilket motsvarar alternativkostnaden för den anställda som är i utbildning.

Alla jämförelser över tiden är beräknade i fasta priser (kpi). Hänsyn har inte tagits till att en del utbildningsformer även inkluderar personer yngre än 20 år varför utbildningsformens hela kostnad är redovisad.

Kostnader för vuxnas lärande

Löpande kostnader i miljoner kronor

	2001	2002	Fördelning av kostnader Andel i procent
Formell utbildning			
Kommunal vuxenutbildning	11 579	9 844	15
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda	122	133	0
Nationellt centrum för flexibelt lärande	78	64	0
Svenskundervisning för invandrare	756	806	1
Folkhögskolor	..	4 111	6
Kompletterande utbildningar	285	310	1
Universitet och högskolor	43 345	46 538	69
Förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning	5 761	5 816	9
Total kostnad formell utbildning	51 205	67 622	100
Kurser och studiecirklar			
Personalutbildning	76 400		
Studieförbund	3 686		
Total kostnad kurser och studiecirklar	80 086		

Formell utbildning

Kommunal vuxenutbildning

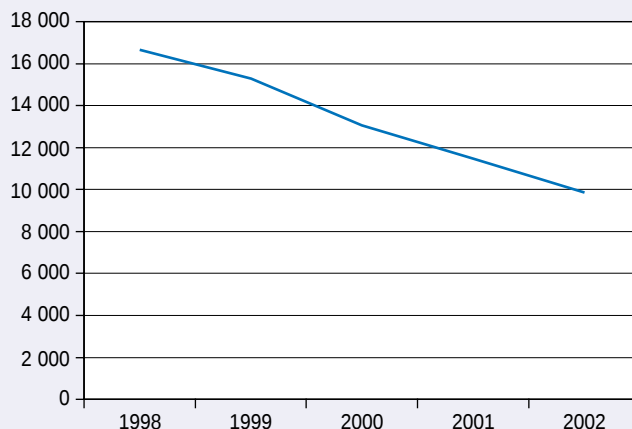
Kostnader för kommunal vuxenutbildning

När regeringen hösten 1997 inledde den femåriga satsningen på vuxenutbildning medförde det, förutom en ökning av antalet platser, även en metodisk och pedagogisk utveckling av vuxenutbildningen. I och med att verksamheten utvecklades steg kostnaderna för kommunal vuxenutbildning för att 1998 uppgå till knappt 17 miljarder kronor inklusive kostnaden för studiestöd. Efter 1998 har kostnaderna successivt minskat fram till och med år 2002 då de uppgick till knappt 10 miljarder kronor. Mellan 2001 och 2002 minskade kostnaden för kommunal vuxenutbildning med 14 procent och mellan 1998 och 2002 och med 41 procent.

Kostnad per deltagare

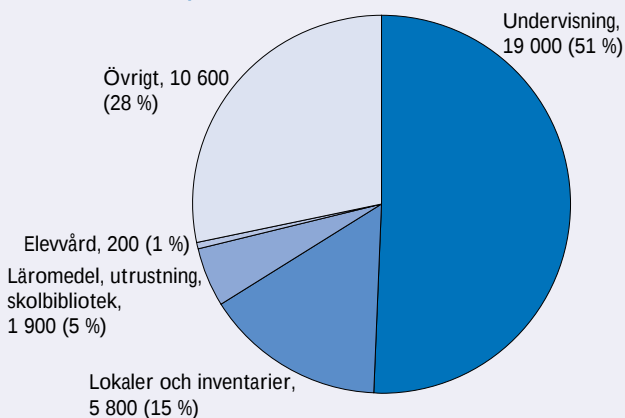
Kostnaden per heltidsstuderande i kommunal vuxenutbildning uppgick år 2002 till 37 500 kronor, en ökning med fyra procent jämfört med år 2001. Drygt hälften av kostnaden, 19 000 kronor, utgjordes av kostnader för undervisning. Lokaler och inventarier stod för 5 800 kronor, läromedel, utrustning och skolbibliotek för 1 900 samt elevvård för 200 kronor.

Kostnad för kommunal vuxenutbildning 1998–2002
Miljoner kronor. 2002 års priser.



Källa: Skolverkets rapporter nr 171, 191, 205, 219. CSn

Kostnad per heltidsstuderande i kommunal vuxenutbildning efter kostnadsslag 2002
Kronor samt andel i procent



Källa: Skolverkets rapport 234

Vuxenutbildning för utvecklingsstörda

Kostnad för vuxenutbildning för utvecklingsstörda (särvox)

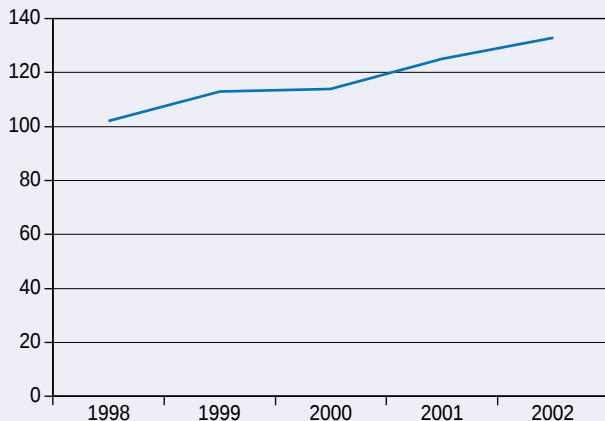
Kommunens kostnader för särvox uppgick 2002 till 133 miljoner kronor. Jämfört med året innan har kostnaden för särvox ökat med 8 miljoner kronor, motsvarande 6 procent. Sett över femårsperioden 1998–2002 ökade kostnaderna med 30 procent. Ökningen var störst mellan åren 1998 och 1999.

Kostnad per deltagare

En elev i särvox kostade i genomsnitt 29 100 kronor år 2002. Undervisningskostnaden utgjorde det i särklass största kostnadsslaget, 20 400 kronor, 70 procent av totalkostnaden. Kostnaden för lokaler uppgick till 3 200 kronor och kostnaden för läromedel till 900 kronor per elev. Kostnaden för elevvård uppgick till 100 kronor per elev, vilket motsvarade mindre än 0,5 procent av den totala kostnaden.

Kostnad för vuxenutbildning för utvecklingsstörda 1998–2002

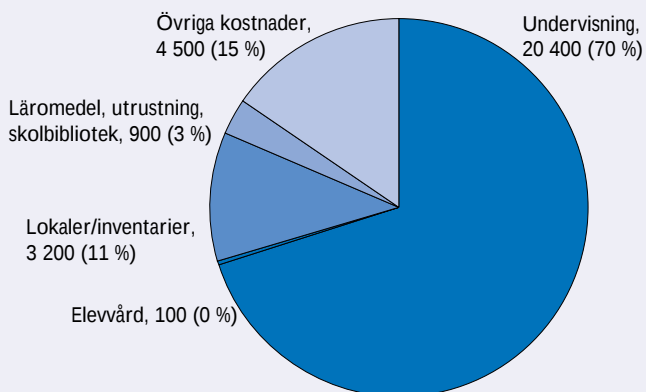
Miljoner kronor, 2002 års priser.



Källa: Skolverkets rapporter nr 171, 191, 205, 219, 234.

Kostnad per elev i vuxenutbildning för utvecklingsstörda efter kostnadsslag 2002

Kronor samt andel i procent



Källa: Skolverkets rapport nr 234

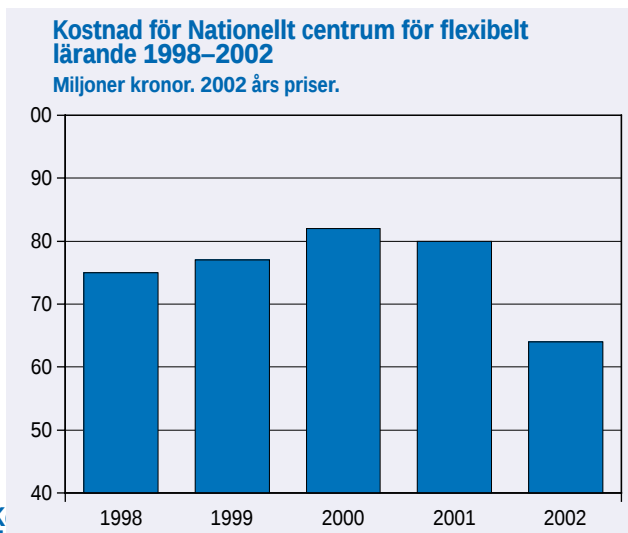
Nationellt centrum för flexibelt lärande

Kostnad för Nationellt centrum för flexibelt lärande (CFL)

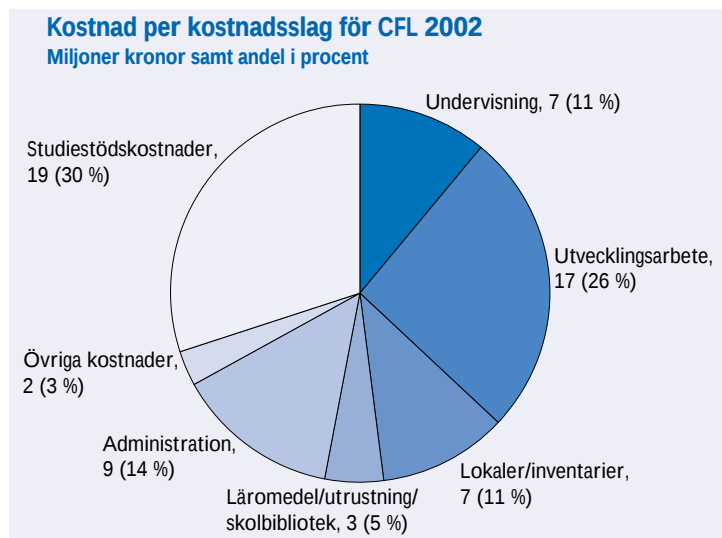
Kostnaden för cfl uppgick verksamhetsåret 2002 till 64 miljoner kronor inklusive kostnaden för studiestöd. Sett över femårsperioden 1998–2002 har kostnaderna varierat. Jämfört med 2001 har kostnaderna minskat med 16 miljoner (20 procent).

Kostnad per kostnadsslag

Det största kostnadsslaget år 2002 var studiestödskostnaden som utgjorde 30 procent (19 miljoner) av den totala kostnaden. Näst störst var kostnaden för utvecklingsarbete, 20 procent (17 miljoner), och administration, 14 procent, följt av undervisning och lokaler/inventarier, båda 11 procent.



Källa: Skolverkets rapporter nr 171, 191, 205, 219, 234.



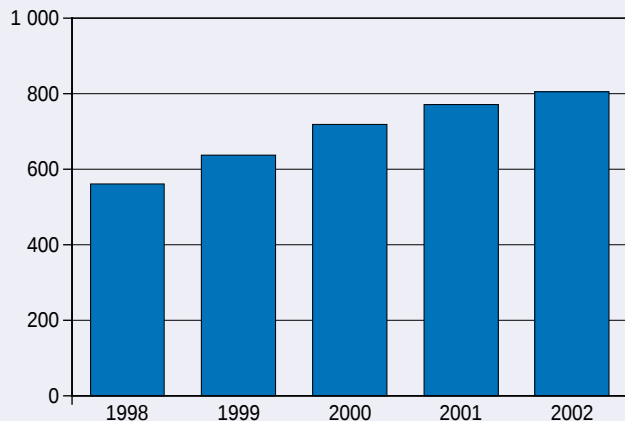
Källa: Skolverkets rapport nr 234.

Kostnaden för utvecklingsarbete avser arbete som bedrivs i syfte att utveckla pedagogik, metoder och läromedel för distansundervisning.

Svenskundervisning för invandrare

Kostnad för svenskundervisning för invandrare 1998–2002

Miljoner kronor. 2002 års priser.



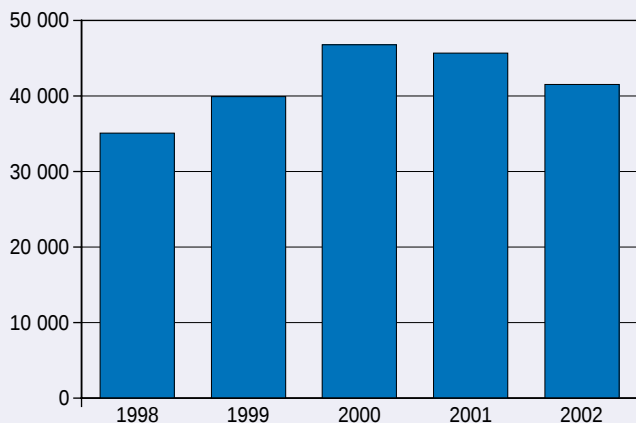
Källa: Skolverkets rapporter nr 171, 191, 205, 219, 234.

Kostnad för svenskundervisning för invandrare (sfi)

Kostnaden för sfi uppgick år 2002 till drygt 800 miljoner kronor. Procentuellt sett hade kostnaderna stigit med 4 procent, 34 miljoner, jämfört med året innan. Under de senaste fem åren har kostnaderna kontinuerligt stigit, från 562 miljoner 1998 till 806 miljoner 2002, vilket är en ökning med 43 procent samtidigt som antalet elever ökade med omkring 15 procent. Ökningen av kostnaderna var som störst mellan åren 1998 och 1999.

Kostnad per elev i svenskundervisning för invandrare 1998–2002

Miljoner kronor. 2002 års priser.



Källa: Skolverkets rapporter nr 171, 191, 205, 219, 234.

Kostnad per elev

Kostnaden per helårsstuderande i sfi finns inte redovisad per kostnadsslag. År 2002 uppgick kostnaden per elev till 41 500 kronor. Mellan åren 1998–2000 gick kostnaden per studerande upp med 11 600 kronor, motsvarande 33 procent. Efter år 2000 har kostnaderna sjunkit, 2 procent mellan 2000 och 2001 och 9 procent mellan 2001 och 2002. Sammantaget över femårsperioden har kostnaden per elev ökat med 6 400 kronor (18 procent).

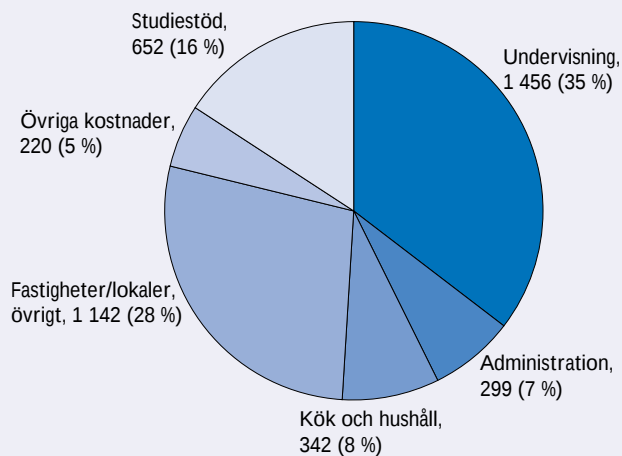
Folkhögskolor

Kostnaden för folkhögskolornas verksamhet uppgick till drygt 4 miljarder kronor 2002. Undervisning utgjorde det största kostnadsslaget med 35 procent av kostnaderna, knappt 1,5 miljarder kronor. Kostnaderna för lokaler och inventarier uppgick till omkring 1,1 miljarder kronor, 28 procent och kostnaden för studiestöd till drygt 650 miljoner kronor, 16 procent.

Cirka 8 procent, drygt 340 miljoner, av den totala kostnaden utgjordes av kök och hushåll och 7 procent, knappt 300 miljoner, av administration.

Kostnad för folkhögskolor efter kostnadsslag 2002

Milljoner kronor och andel i procent



Källa: scb

Kompletterande utbildningar

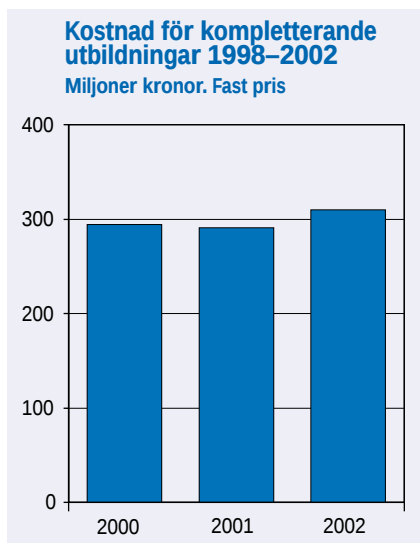
Kostnad för kompletterande utbildningar

Verksamheten för kompletterande utbildningar uppgick 2002 till 310 miljoner kronor, en ökning med 7 procent jämfört med 2001. Sett över treårsperioden 1999-2002 har kostnaderna ökat med 5 procent beroende på att kostnaderna sjönk något mellan åren 2000 och 2001.

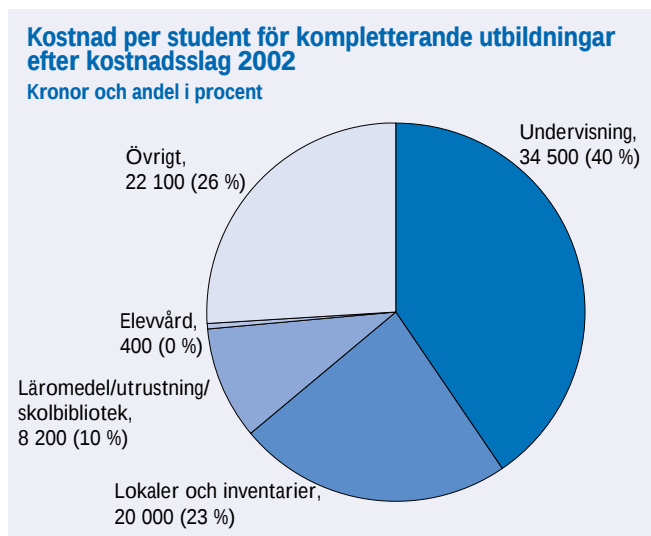
Kostnad per deltagare

Under år 2002 uppgick den genomsnittliga kostnaden per deltagare i en kompletterande utbildning till 85 200 kronor.

Som i merparten av andra utbildningsformer utgjorde kostnaden för undervisning det största kostnadsslaget, 40 procent, 34 500 kronor per deltagare. Kostnaden för lokaler och inventarier uppgick till 23 procent, 20 000 kronor och läromedel/utrustning/skolbibliotek till 10 procent, 8 200 kronor.



Källa: Skolverkets rapport nr 205, 219, 234



Källa: Skolverkets rapport nr 234

Universitet och högskolor

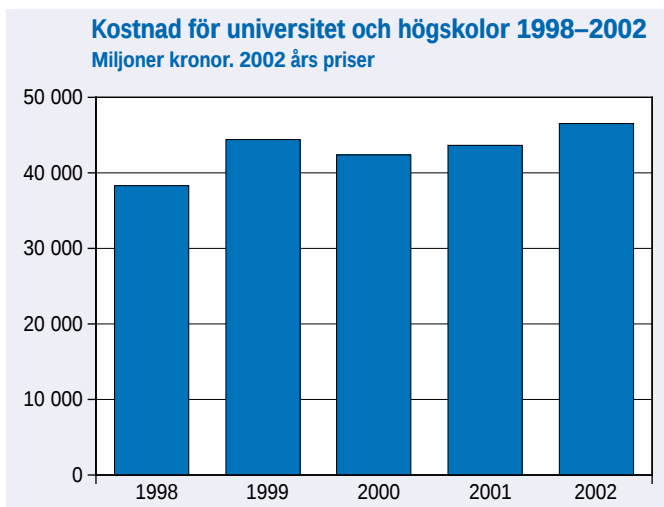
Kostnad för universitet och högskolor

År 2002 uppgick kostnaden inklusive kostnaden för studiestöd för verksamheten vid universitet och högskolor till 47 miljarder kronor, vilket är en ökning med 7 procent. Den fortsatta uppgången betyder att universitet och högskolor har mer än femton år av oavbruten tillväxt bakom sig. Under de senaste fem åren har kostnaderna ökat med 21 procent.

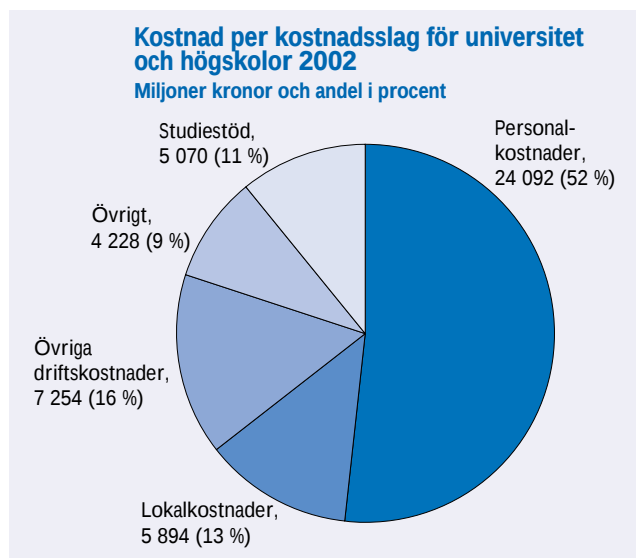
Av de totala kostnaderna utgjorde kostnaden för personal drygt hälften, 52 procent eller 24 miljarder kronor. Kostnaden för lokaler svarade för 13 procent, knappt 6 miljarder kronor och kostnaden för studiestöd för 11 procent.

Kostnad per deltagare

Kostnaden för en helårsstudent uppgick i genomsnitt till 60 800 kronor. Lägst kostade en elev inom humaniora och samhällsvetenskap där undervisningen ofta bedrivs i stora grupper. Inom teknik och naturvetenskap är kostnaden större eftersom undervisningen har mer laborativa inslag. Högst kostnad per elev har de konstnärliga utbildningarna med anledning av att de i hög grad är individuellt anpassade.



Källa: Högskoleverkets årsrapport 1999, 2000, 2001, 2002, 2003. CSN



Källa: Högskoleverkets årsrapport 2003. CSN.

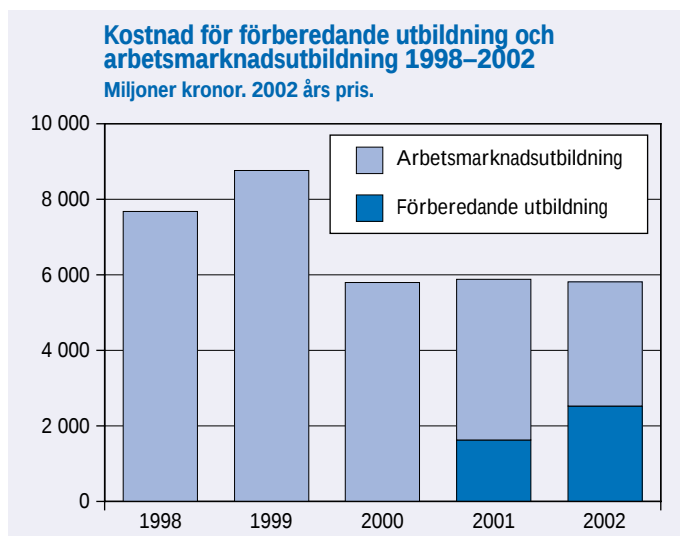
Förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning

Kostnad för förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning

Kostnaderna för förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning uppgick till sammanlagt drygt 5,8 miljarder kronor år 2002. Förberedande utbildning stod för 44 procent och arbetsmarknadsutbildning för 56 procent.

Jämfört med år 2001 hade kostnaderna för förberedande utbildning ökat med 55 procent, från 1,6 till 2,5 miljarder kronor medan arbetsmarknadsutbildning minskat med 23 procent, från 4,3 till 3,3 miljarder kronor. Totalt sett hade kostnaderna minskat med 1 procent i fasta priser.

Under tidsperioden 1998–2002 har kostnaderna varierat. Mellan 1998 och 1999 steg kostnaderna med 14 procent. Året därpå minskade de med hela 34 procent och har sedan fortsatt att pendla men i mindre omfattning. Utvecklingen återspeglar tämligen väl förändringarna av antalet deltagare i förberedande utbildning och arbetsmarknadsutbildning.



Källa: Arbetsmarknadsverkets årsredovisning 1998, 1999, 2000, 2001, 2002.

Kurser och studiecirklar

Personalutbildning

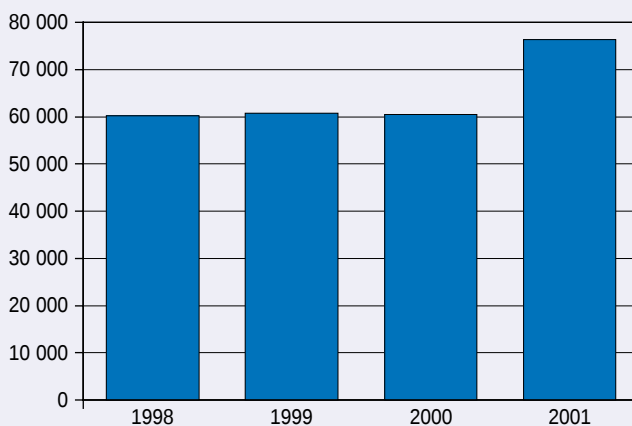
Kostnad för personalutbildning

Under 2001 uppgick kostnaden för personalutbildning till drygt 76 miljarder kronor. Knappt hälften av kostnaden, 34 miljarder utgjordes av arbetskostnad, d.v.s. de lönekostnader arbetsgivaren betalat under utbildningstiden.

En tredjedel av kostnaderna, 25 miljarder, var lärarkostnader och 7 procent, knappt 6 miljarder, utgjordes av kostnader för övernattning. Kostnader för material och resor uppgick båda till knappt 2 miljarder kronor och kostnaden för lokaler till 3,7 miljarder kronor motsvarande 5 procent av den totala kostnaden.

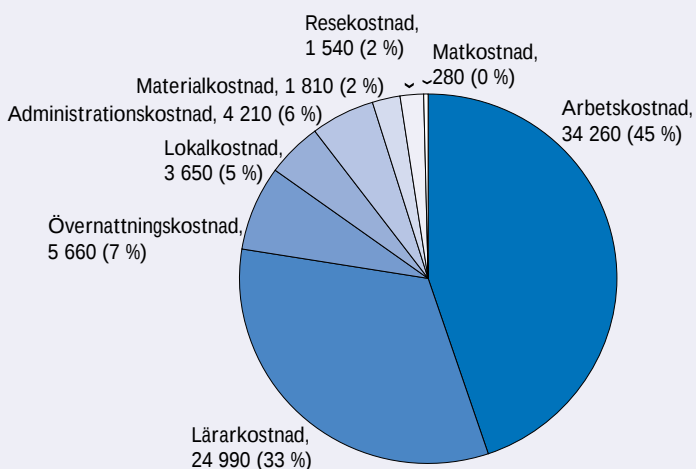
Kostnaden för personalutbildning har under slutet av 90-talet legat förhållandevis konstant på runt 60 miljarder kronor. Under 2001 steg dock kostnaderna med 26 procent på grund av att både antalet kursdeltagare ökade och att kostnaden per kursdeltagare steg.

Total kostnad för personalutbildning 1998–2001
Miljoner kronor. 2001 års pris.



Källa: scb

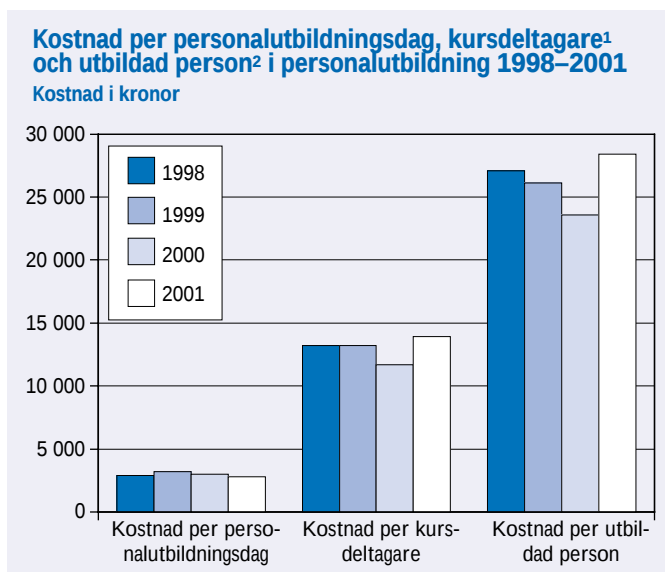
Kostnad per kostnadsslag för personalutbildning 2001
Miljoner kronor och andel i procent



Källa: scb

Kostnad per elev

Den genomsnittliga kostnaden per personalutbildningsdag uppgick år 2001 till 2 800 kronor. Kostnaden per kursdeltagare det vill säga genomsnittskostnaden för en hel kurs eller utbildning uppgick till knappt 14 000 kronor. Kostnaden per utbildad person var drygt 28 000 kronor.



Källa: scb

1. En person räknas en gång för varje kurs/utbildning han/hon har deltagit i.
2. En utbildad person är en person som under mätperioden har deltagit i personalutbildning.

Studieförbunden

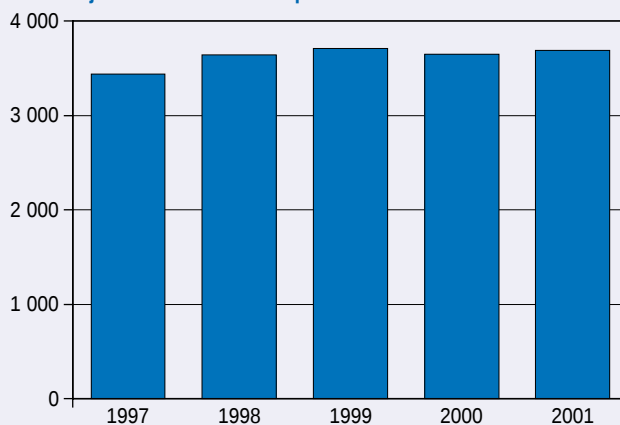
Kostnad för studieförbunden

Studieförbundens kostnader uppgick under år 2001 till 3,7 miljarder kronor. Under de senaste fyra åren har kostnaderna varit förhållandevis konstanta. Jämfört med år 1997 var dock kostnaderna år 2001 knappt 250 miljoner (7 procent) högre.

Kostnad per kostnadsslag

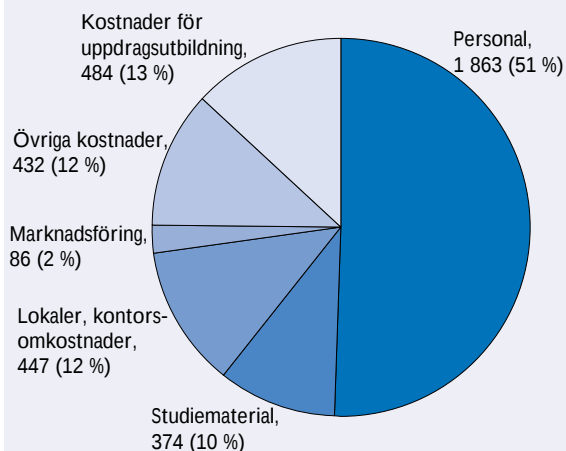
Personalkostnaden utgör drygt hälften av studieförbundens kostnader, knappt 1,9 miljarder. Kostnaden för lokaler och kontorsmaterial uppgick till nära en halv miljard, 12 procent. Studieförbunden har, skilt från övriga utbildningsformer, en kostnadspost för marknadsföring. Denna marknadsföring uppgick till knappt 90 miljoner under år 2001.

Kostnad för studieförbunden 1998–2001
Miljoner kronor. 2001 års pris.



Källa: Folkbildningsförbundet.

Kostnad per kostnadsslag för studieförbunden 2001
Miljoner kronor och procent



Källa: Folkbildningsförbundet.